

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12164/2558

บริษัทพรีเมียร์ ฟิชชั่น แคปปิตอล จำกัด โจทก์ บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ จำกัด (มหาชน) จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 344, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/33

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2543 จำเลยยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท พ. (เจ้าหนี้รายที่ 131) จำนวน 5,067,601,483.97 บาท ผู้ทำแผนของบริษัท พ. ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ดังกล่าว ต่อมาจำเลยขอถอนคำขอรับชำระหนี้บางส่วนคงเหลือหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท พ. จำนวน 1,589,191,974.13 บาท ต่อมาวันที่ 5 และ 30 กันยายน 2544 ผู้บริหารแผนของจำเลยมีหนังสือถึงบริษัท พ. เพื่อขอหักกลบลบหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของบริษัท พ. เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าสิทธิเรียกร้องของจำเลยในหนี้ดังกล่าวยังมีข้อต่อสู้อยู่เนื่องจากบริษัท พ. ได้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของจำเลยและยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 จึงไม่อาจจะเอามาหักกลบลบหนี้ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 344 ต่อมาเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งให้จำเลยได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของบริษัท พ. ในมูลหนี้ค่าก่อสร้างค้างจ่ายและเงินทดรองจ่ายค้างจ่าย การคืนเงินค้ำประกันและมัดจำต่าง ๆ เงินชดเชยความเสียหายตามสัญญาจ้างช่วงลงวันที่ 1 ตุลาคม 2552 เป็นเงินทั้งสิ้น 1,389,191,974.13 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 1,388,831,921.18 บาท นับแต่วันถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จ หนี้ของจำเลยจึงไม่มีข้อต่อสู้แล้ว ดังนั้น เมื่อผู้บริหารแผนของจำเลยมีหนังสือลงวันที่ 16 มีนาคม 2547 ถึงผู้บริหารแผนของบริษัท พ. เพื่อขอหักกลบลบหนี้อีกครั้ง การแสดงเจตนาดังกล่าวจึงมีผลย้อนหลังขึ้นไปจนถึงเวลาซึ่งหนี้ทั้งสองฝ่ายจะอาจหักกลบลบกันได้เป็นครั้งแรก ซึ่งคือ วันที่ 5 และ 30 กันยายน 2544 อันเป็นเวลาก่อนที่ศาลฎีกามีคำพิพากษากลับคำสั่งศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2545 เป็นเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัท พ. ทั้งสิทธิเรียกร้องของจำเลยและบริษัท พ. ต่างเกิดก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัท พ. (วันที่ 12 มิถุนายน 2543) ผู้บริหารแผนของจำเลยจึงชอบที่จะใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/33 ได้ ดังนั้น มูลหนี้ของบริษัท พ. จึงหมดสิ้นไปตั้งแต่วันที่แจ้งหักกลบลบหนี้ครั้งแรก เมื่อบริษัท พ. ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของจำเลยโดยการหักกลบลบหนี้ไปแล้ว บริษัท พ. จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้ดังกล่าวที่จะทำสัญญาซื้อขายในวันที่ 31 ตุลาคม 2548 และโอนสิทธิเรียกร้องนั้นให้แก่โจทก์ต่อไป การที่จำเลยใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ในการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่บริษัท พ. จึงชอบแล้ว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระหนี้เป็นเงิน 32,744,347.48 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานว่า จำเลยเป็นเจ้าหนี้รายที่ 80 ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนตามแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทพรีเมียร์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้รายที่

131 แล้ว ส่วนแผนฟื้นฟูกิจการของจำเลยระบุให้เจ้าหนี้รายที่ 131 เป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ 7 เจ้าหนี้การค้า ที่มีจำนวนหนี้ค้างชำระเกินกว่า 120 วัน นับแต่วันครบกำหนดชำระหนี้ตามเงื่อนไข การชำระเงินปกติของเจ้าหนี้รายนั้น ๆ จนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ จะได้รับชำระหนี้โดยจัดสรรชำระจากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานปกติของจำเลยเป็นรายเดือน เดือนละเท่า ๆ กัน โดยชำระ ณ วันทำการสุดท้ายของธนาคารในแต่ละเดือนภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่แปลงสภาพหนี้ โดยไม่มีดอกเบี้ย ศาลล้มละลายกลางพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ข้อแรกว่า คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของจำเลยมีผลให้จำเลยหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวงหรือไม่ เห็นว่า แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้วย่อมมีผลผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคหนึ่งและเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ อาจถูกปรับลดหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ รวมถึงการขอหักกลบลบหนี้ได้ด้วย เมื่อได้ดำเนินการเป็นผลสำเร็จตามแผนและศาลมีคำสั่งให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว มาตรา 90/75 บัญญัติว่า "คำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการมีผลให้ลูกหนี้หลุดพ้นจากหนี้ทั้งปวงซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ เว้นแต่หนี้ซึ่งเจ้าหนี้ที่อาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการจะได้ขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว..." เช่นนี้ การยกเลิกการฟื้นฟูกิจการมีผลให้ลูกหนี้คงรับผิดชอบหนี้ตามที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการและให้ชำระหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ไม่ครบถ้วนตามแผนฟื้นฟูกิจการต่อไป เจ้าหนี้จึงมีสิทธิเรียกร้องเฉพาะให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามจำนวนที่ระบุไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าว ดังนั้น คำสั่งให้ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของจำเลยเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 ทำให้สิทธิของเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้รับชำระหนี้หรือได้รับชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการไม่ครบถ้วนเสียไปไม่ ที่ศาลล้มละลายกลางวินิจฉัยว่า ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของจำเลยแล้ว ทำให้จำเลยนั้นหลุดพ้นจากหนี้สินทั้งปวงตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/75 จำเลยจึงหาหนี้ต่อเจ้าหนี้เดิมไม่ โดยไม่ได้วินิจฉัยว่าจำเลยได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เดิมครบถ้วนตามคำขอรับชำระหนี้หรือมีการชำระหนี้ให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูกิจการครบถ้วนแล้วหรือไม่จึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ในข้อนี้ฟังขึ้น มีปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของโจทก์ข้อต่อไปว่า จำเลยมีสิทธิขอหักกลบลบหนี้ในการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่บริษัทปริเมียร์ เอ็นเตอร์ไพรซ์ จำกัด (มหาชน)เจ้าหนี้รายที่ 131 ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เดิมได้หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2543 จำเลยยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 131 จำนวน 5,067,601,483.97 บาท ตามสำเนาคำขอรับชำระหนี้ บริษัทปริเมียร์ แพลนเนอร์ จำกัด ผู้ทำแผนของเจ้าหนี้รายที่ 131 โต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ดังกล่าวตามสำเนาโต้แย้ง ต่อมาจำเลยขอถอนคำขอรับชำระหนี้บางส่วน คงเหลือหนี้ที่ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 131 จำนวน 1,589,191,974.13 บาท ตามสำเนาคำร้อง ต่อมาวันที่ 5 และ 30 กันยายน 2544 บริษัทไชยปราการ จำกัดผู้บริหารแผนของจำเลยมีหนังสือถึงเจ้าหนี้รายที่ 131 เพื่อขอหักกลบลบหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้รายที่ 131 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า สิทธิเรียกร้องของจำเลยในหนี้ดังกล่าวยังมีข้อต่อสู้เนื่องจากเจ้าหนี้รายที่ 131 โต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของจำเลยและยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 จึงไม่อาจจะเอามาหักกลบลบหนี้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 344 ตามสำเนาคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1434/2547

ต่อมาเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งให้จำเลยได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้ รายที่ 131 ในมูลหนี้ค่าก่อสร้างค้างจ่ายและเงินทดรองจ่ายค้างจ่าย การคืนเงินค้ำประกันและมัดจำ ต่าง ๆ เงินชดเชยความเสียหายตามสัญญาจ้างช่วงลงวันที่ 1 ตุลาคม 2552 เป็นเงินทั้งสิ้น 1,389,191,974.13 บาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 1,388,831,921.18 บาท นับแต่วันถัดจากวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เป็นต้นไปจนกว่าชำระเสร็จ ตาม สำเนาคำสั่งลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2546 หนี้ของจำเลยจึงไม่มีข้อต่อสู้แล้ว ดังนั้น เมื่อผู้บริหารแผน ของจำเลยมีหนังสือลงวันที่ 16 มีนาคม 2547 ถึงผู้บริหารแผนของเจ้าหนี้รายที่ 131 เพื่อขอ ทักกลบลบหนี้อีกครั้งตามสำเนาหนังสือ การแสดงเจตนาดังกล่าวจึงมีผลย้อนหลังขึ้นไปจนถึงเวลา ซึ่งหนี้ทั้งสองฝ่ายจะอาจหักกลบลบกันได้เป็นครั้งแรก ซึ่งคือ วันที่ 5 และ 30 กันยายน 2544 อัน เป็นเวลาก่อนที่ศาลฎีกามีคำพิพากษากลับคำสั่งศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2545 เป็นเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 131 ทั้งสิทธิเรียกร้องของจำเลยและเจ้าหนี้ราย ที่ 131 ต่างเกิดก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของเจ้าหนี้รายที่ 131 (วันที่ 12 มิถุนายน 2543) ผู้บริหารแผนของจำเลยจึงชอบที่จะใช้สิทธิหักกลบลบหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/33 ได้ ดังนั้น มูลหนี้ของเจ้าหนี้รายที่ 131 จึงหมดสิ้นไปตั้งแต่วันที่แจ้ง หักกลบลบหนี้ครั้งแรก เมื่อเจ้าหนี้รายที่ 131 ได้รับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของจำเลยโดยการ หักกลบลบหนี้ไปแล้ว เจ้าหนี้รายที่ 131 จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องตามมูลหนี้ดังกล่าวที่จะทำ สัญญาซื้อขายในวันที่ 31 ตุลาคม 2548 และโอนสิทธิเรียกร้องนั้นให้แก่โจทก์ต่อไปการที่จำเลยใช้ สิทธิหักกลบลบหนี้ในการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการให้แก่เจ้าหนี้รายที่ 131 จึงชอบแล้ว อุทธรณ์ของโจทก์ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น และไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นอื่นเนื่องจากไม่ทำให้ผลคดี เปลี่ยนแปลงไป พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชัยยุทธ ศรีจางงค์ · ทศนีย์ จันสัญญาชัย ธรรมเกณฑ์ · ปิยกุล บุญเพิ่ม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/12164/2558>